

Міністерство культури, молоді та спорту України
Національна бібліотека України для дітей

**ВИВЧЕННЯ РЕСУРСІВ
БІБЛІОТЕК УКРАЇНИ ДЛЯ ДІТЕЙ
У ЗАДОВОЛЕННІ ЗАПИТІВ
КОРИСТУВАЧІВ
НА ПЕРІОДИЧНІ
ВИДАННЯ**

Програма та методика
Всеукраїнського
соціологічного
дослідження

Міністерство культури, молоді та спорту України
Національна бібліотека України для дітей

**ВИВЧЕННЯ РЕСУРСІВ БІБЛІОТЕК
УКРАЇНИ ДЛЯ ДІТЕЙ У ЗАДОВОЛЕННІ
ЗАПИТІВ КОРИСТУВАЧІВ
НА ПЕРІОДИЧНІ ВИДАННЯ**

Програма та методика
Всеукраїнського соціологічного дослідження

Київ — 2020

УДК 027.625:001

В 41

Відповідальна за випуск А.І. Гордієнко
Розробка програми та методики соціологічного дослідження
О.Б.Петренко, О.О. Обіжисвіт
Літературний редактор Н.М. Кійко

Вивчення ресурсів бібліотек України для дітей у задоволенні запитів користувачів на періодичні видання : програма та методика Всеукр. соціолог. дослідж. / Нац. б-ка України для дітей ; уклад. О. Б. Петренко, О. О. Обіжисвіт. — Київ, 2020. — 24 с.

Програма та методика Всеукраїнського соціологічного дослідження розроблена з метою вивчення стану забезпечення користувачів-дітей періодичними виданнями у дитячих бібліотеках України та ступеня їх використання.

Схвалено секцією науково-дослідної, науково-методичної, науково-бібліографічної роботи вченої ради Національної бібліотеки України для дітей (протокол № 1 від 22 січня 2020 року).

I. АКТУАЛЬНІСТЬ ТЕМИ ДОСЛІДЖЕННЯ

В сучасному інформаційному світі, коли майже кожному користувачеві доступні електронні засоби інформації, друкovanі періодичні видання для дітей продовжують бути вагомим джерелом знань, виконуючи основні педагогічні функції – виховання, навчання, розвиток дитини, зацікавлення їх корисною інформацією.

На початку 2000 років в Україні скоротилося видавництво дитячих книжок, тоді саме періодичні видання для дітей заповнили дефіцит друкovanої продукції і частково задовольняли запити користувачів, усунувши лакуни книжкового фонду. У 2004 році Національна бібліотека України для дітей провела регіональне соціологічне дослідження «Комплектування фондів дитячих бібліотек України періодичними виданнями та їх використання», з метою виявлення лакун у комплектуванні фондів бібліотек періодичними виданнями та визначення мотивів звернення користувачів до них, яке й показало, що через відсутність належного державного фінансування, бібліотеки не в змозі були передплачувати необхідну кількість періодичних видань для дітей, тому комплектували фонди пізнавальними і навчальними періодичними виданнями, які певною мірою задовольняли запити, як користувачів-дітей, так і організаторів дитячого читання.

В останнє десятиріччя значно поліпшилося видання книжок для дітей. З'явилася велика кількість молодих, талановитих, перспективних дитячих письменників та видавництв, які випускають літературу на всі смаки і, тим самим, заповнили вакуум дитячої книжки. Відповідно, кількість дитячої періодики значно скоротилася. Останнім часом перестали виходити такі дитячі видання, як: журнали «Барвінок», «Соняшник», «Вулик», «Терентій», газета «Зірка». Тож, для сприяння розвитку дитячої періодики, удосконалення традицій випуску періодичних друкovanих видань для дітей та юнацтва, підвищення ролі друкovanих ЗМІ у вихованні юного покоління, популяризації сучасних технологій художнього оформлення та поліграфічного виконання періодичних друкovanих видань для дітей та юнацтва Державним комітетом телебачення та радіомовлення України 2007 року засновано щорічний Всеукраїнський конкурс на краще періодичне друкovanе видання для дітей та юнацтва.

За даними Державного комітету телебачення і радіомовлення України на I півріччя 2019 року кількість періодичних видань для дітей загальнодержавної сфери розповсюдження складає 42 назви журналів (загальний тираж яких 2502,1 тис. пр.) і 12 назв газет (тираж 1219,7 тис. пр.), що складає 1,7% в загальній системі періодичного друку.¹

¹ Статистичні дані про випуск друкovanих ЗМІ у 1 півріччі 2019 року [Електронний ресурс] : зведені адміністрат. дані про випуск друкovan. ЗМІ // Державний комітет телебачення і радіомовлення України : [вебсайт]. — Електрон. дані. — Режим доступу: http://comin.kmu.gov.ua/control/uk/publish/category/main?cat_id=85717. — Назва з екрану. — Дата звернення: 10.01.2020.

Територіальний діапазон дитячої періодики в Україні дещо розширюється завдяки виданням сфери регіонального та місцевого розповсюдження.

Фонд періодичних видань в бібліотеках України для дітей на 1.01. 2019 року складає 1465,14 тис. одиниць або 6,3% від загальної кількості бібліотечного фонду – 23355,49 тис. примірників. У загальній системі книговидачі дитячими бібліотеками періодичні видання складають 35%. Газети і журнали є популярними джерелами інформації серед користувачів-дітей.

Тож, чи в змозі бібліотеки для дітей задовольнити читацькі сучасні потреби юних користувачів на періодичні видання, чи дійсно дитячі періодичні видання є такими затребуваними, як відповідно до цього формувати державну політику поповнення бібліотечних фондів? На ці та інші питання трансформації читацьких уподобань дітей і має дати відповідь Всеукраїнське соціологічне дослідження «Вивчення ресурсів бібліотек України для дітей у задоволенні запитів користувачів на періодичні видання».

II. МЕТА ТА ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

Мета – дослідити стан та тенденції забезпечення періодичними виданнями користувачів-дітей у дитячих бібліотеках України, визначити ступінь їх використання.

Завдання дослідження:

- ◀ виявити відношення дітей до читання періодичних видань;
- ◀ здійснити аналіз наявного фонду періодичних видань;
- ◀ проаналізувати використання періодичних видань.

III. ОБ'ЄКТИ ТА СУБ'ЄКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Об'єкт дослідження – фонди періодичних видань та користувачі спеціалізованих бібліотек України для дітей.

Суб'єкт дослідження – ресурсна база періодичних видань спеціалізованих бібліотек України для дітей та задоволення інформаційних потреб їх користувачів.

IV. ОРГАНІЗАТОРИ ТА УЧАСНИКИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Організатори дослідження – Національна бібліотека України для дітей (розробка програми і методики, організація проведення дослідження, узагальнення отриманих даних. Висновки. Пропозиції).

Співорганізатори дослідження – обласні бібліотеки для дітей (роз'яснення методики дослідження, збір та узагальнення даних по області, відправлення узагальнених даних та анкет у НБУ для дітей).

Бази дослідження – бібліотеки України для дітей: обласні, районні, міські, селищні, сільські.

V. МЕТОДИ ТА ІНСТРУМЕНТАРІЙ ДОСЛІДЖЕННЯ

Методи

Анкетування: анкетне опитування користувачів-дітей базових бібліотек (Додаток № 1 «Анкета користувача»).

Статистичний: аналіз кількісних показників звітних даних базових бібліотек (Додатки № 2-3, Таблиці № 1-7).

Інструментарій

Для репрезентативності вибірки в кожній базовій області потрібно провести анкетування в кількості 60 користувачів-дітей на область (по 12 анкет з обласної, однієї районної, міської, селищної, сільської бібліотек для дітей). (Додаток №1 «Анкета користувача»).

Всі бібліотеки для дітей – учасники дослідження також заповнюють на основі звітних даних додаток №2 та таблицю №1 (обов'язково вказати тип бібліотеки) і надсилають до обласної бібліотеки для дітей.

Обласні бібліотеки для дітей узагальнюють отримані дані, заповнюють таблиці №2 – №7 та додаток №3 і надсилають їх та 60 анкет до 6 квітня 2020 року в Національну бібліотеку України для дітей.

VI. ЕТАПИ ПРОВЕДЕННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

- I етап.** Розробка програми та методики моніторингу – січень, лютий 2020 року.
- II етап.** Інформаційне повідомлення та розсилка програми базовим бібліотекам – лютий 2020 року.
- III етап.** Надання методичної допомоги базовим бібліотекам з питань проведення моніторингу – березень 2020 року.
- IV етап.** Збір інформації згідно методики моніторингу – квітень 2020 року.
- V етап.** Обробка та узагальнення зібраних даних – квітень, травень 2020 року.
- VI етап.** Підготовка і випуск соціологічного бюлетеня – червень 2020 року.

АНКЕТА КОРИСТУВАЧА

Дорогий друже!

Національна бібліотека України для дітей проводить моніторинг «Вивчення ресурсів бібліотек України для дітей у задоволенні запитів користувачів на періодичні видання».

Просимо тебе відповісти на запропоновані запитання.

1. Під час пошуку необхідної інформації ти надаєш перевагу:

- книзі   періодичному виданню   Інтернету

2. Чи задовольняють твої запити на періодичні видання в бібліотеці?

- так   частково   ні

Якщо ні, то чому _____

3. Ти читаєш періодичні видання в бібліотеці:

- читальній залі   абонементі   взагалі не читаю

4. Чи передплачують тобі батьки газети та журнали?

- так   ні

Якщо так, то назви які _____

5. Стать: чол.   жін.

7. Вкажи свій вік _____

7. Бібліотека, в якій проходило анкетування (підкресли)

обласна, міська, районна, селищна, сільська

Дякуємо за відповіді!

**ПЕРЕЛІК УКРАЇНСЬКИХ ПЕРІОДИЧНИХ ДРУКОВАНИХ
ВИДАНЬ ДЛЯ ДІТЕЙ ОТРИМАНИХ БІБЛІОТЕКОЮ**

(поставити позначку + чи іншу)

Тип бібліотеки: обласна, міська, районна, селищна, сільська *(підкреслити)*

№ п/п	Назва видання	2018	2019	2020 (передплачено)	Примітки
1.	ЖУРАВЛИК				
2.	КОЛОСОЧОК				
3.	Я САМ(А)				
4.	АКАДЕМІЯ САМОРОБКИНА				
5.	АКАДЕМІЯ ЮНОГО МОДЕЛІСТА				
6.	АРТКЛАС				
7.	БАРБІ				
8.	БАРВІНОК				
9.	В ГОСТЯХ У КАЗКИ				
10.	ВЕСЕЛА ПЕРЕРВА – JOLLY BREAK				
11.	ВДГ / ВИГАДУЙ, ДУМАЙ, ГРАЙ				
12.	ВЕСЕЛІ УРОКИ – JOLLY LESSONS				
13.	ВЕСЕЛІ КАРТИНКИ – JOLLY PICTURES				
14.	ВЕСЕЛІ САМОРОБКИ				
15.	ДЖМІЛЬ (ДІТЯМ: ЖИВОПИС, МУЗИКА І ЛІТЕРАТУРА)				
16.	ДЗВІНОЧОК				
17.	ЖАСМИН				
18.	КАРАМЕЛЬКИ				
19.	КОЛОБОЧОК				
20.	КОЛОСОК				

21.	КРИЛАТІ				
22.	КОТЭЛЛО				
23.	КУЛЯ				
24.	МАЛЮК КОТЯ				
25.	МАЛЕНЬКА ФЕЯ ТА СІМ ГНОМІВ				
26.	МАМИНЕ СОНЕЧКО – ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ ВІД 2 ДО 5 РОКІВ				
27.	МАМИНЕ СОНЕЧКО – ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ ВІД 1 ДО 3 РОКІВ				
28.	МАЛЕНЬКИЙ РОЗУМНИК				
29.	МАЛЯТКО				
30.	ОДНОКЛАСНИК				
31.	ПАРОСТОК				
32.	«ПІЗНАЙКО ВІД 6» – ДИТЯЧИЙ ЖУРНАЛ				
33.	«ПІЗНАЙКО ВІД 2 ДО 6» – ЖУРНАЛ ДЛЯ НАЙМЕНШИХ				
34.	РАВЛИК				
35.	РОЗУМАШКИ				
36.	СМАЙЛИК				
37.	ТАЧКИ				
38.	УМІЙКО				
39.	ЧАРІВНА ПРИНЦЕСА				
40.	ЮНАЯ ЛЕДИ				
41.	ЮНИЙ МОДЕЛІСТ – КОНСТРКТОР ТЕХНІКИ				
42.	ЮНИЙ МОДЕЛІСТ – АРХІТЕКТОР				
43.	ЮНИЙ МОДЕЛІСТ – НАТУРАЛІСТ				
44.	ЯБЛУНЬКА				

Інші видання, підписані бібліотекою (назвати)					
Усього					

УЗАГАЛЬНЕНІ ДАНІ ПО ОБЛАСТІ

(Кількість дитячих бібліотек, які передплатили та отримали друковані періодичні видання для дітей)

№ П/П	Назва видання	2018						2019						2020						Примітки
		Об-лас-на	Міс-кі	рай-они	сє-лиц-ні	сіль-ські	Усьо-го	Об-лас-на	Міс-кі	рай-они	сє-лиц-ні	сіль-ські	Усьо-го	Об-лас-на	Міс-кі	рай-они	сє-лиц-ні	сіль-ські	Усьо-го	
1.	ЖУРАВЛИК																			
2.	КОЛОСОЧОК																			
3.	Я САМА																			
4.	АКАДЕМІЯ САМОРОБКИ																			
5.	АКАДЕМІЯ ЮНОГО МОДЕЛІСТА																			
6.	АРТКЛАС																			
7.	БАРЕ																			
8.	БАРВІНОК																			
9.	В ГОСТЯХ УКАЗКИ																			
10.	БЕСЕЛА ПЕРЕРВА – JOLLY BREAK																			
11.	ВДГ / ВИГАДУЙ, ДИМАЙ, ГРАЙ																			
12.	БЕСЕЛ УРОКИ – JOLLY LESSONS																			
13.	БЕСЕЛ КАРТИНКИ – JOLLY PICTURES																			
14.	БЕСЕЛ САМОРОБКИ																			
15.	ДЖИМЛЬ ДІТЯМ: ЖИВОПИС, МУЗИКА І ЛІТЕРАТУРА																			
16.	ДЗВІНОЧОК																			
17.	ЖАСМИН																			

Таблиця № 1

КІЛЬКІСНІ ПОКАЗНИКИ БІБЛІОТЕКИ ДЛЯ ДІТЕЙ

тип бібліотеки: міська, районна, селищна, сільська (підкреслити)

Станом на 1.01. року	Кількість користувачів		Бібліотечний фонд		Надійшло примірників					Видано документів (видано примірників)			
	Кількість користувачів протягом року (усього)	Кількість зареєстрованих користувачів згідно з єдиною реєстраційною картою (протягом року)	Книги	у т.ч. за видами видань	Усього	Книги	Періодичні видання			Усього	у т.ч. за видами видань		
							Кількість назв	Кількість примірників	Придбано (сума)				
			Бюджетні кошти	Кошти громад								Спонсорські кошти	Книги
2018													
2019													
2020													
Усього													

Таблиця № 2

УЗАГАЛЬНЕНІ КІЛЬКІСНІ ПОКАЗНИКИ СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ БІБЛІОТЕК ДЛЯ ДІТЕЙ _____ ОБЛАСТІ

Кількість бібліотек для дітей – учасників дослідження (усього) – _____
 Обласна бібліотека для дітей – 1, міські – _____, районні – _____, селищні – _____, сільські – _____

Ста- ном на 1.01. року	Кількість користувачів		Бібліотечний фонд		Надійшло примірників						Видана документів (видано примірників)						
	Кількість зареєст- рованих користу- вачів згідно з єдиною реєстраційною картотекою (протягом року)	Усього	Книги	Періодич- ні видання	у т.ч. за видами видань			Періодичні видання			Усього	у т.ч. за видами видань	Періодичні видання				
					Книги		Кількість примірників	Кількість назва	Книги	Бюджетні кошти				Придбано (сума)	Спонсорські кошти		
					Усього	Періодич- ні видання										Книги	Кошти громад
2018																	
2019																	
2020																	
Усього																	

Таблиця № 4

УЗАГАЛЬНЕНІ КІЛЬКІСНІ ПОКАЗНИКИ МІСЬКИХ БІБЛІОТЕК ДЛЯ ДІТЕЙ _____ ОБЛАСТІ

Станом на 1.01. року	Кількість користувачів		Бібліотечний фонд		Надійшло примірників					Видана документів (видано примірників)			
	Кількість користувачів протягом року (усього)	Кількість зареєстрованих користувачів згідно з єдиною реєстраційною картою (протягом року)	Усього	Книги	у т.ч. за видами видань	у т.ч. за видами видань					Усього	у т.ч. за видами видань	
						Книги	Періодичні видання	Кількість примірників	Придбано (сума)				Спонсорські кошти
									Книги	Періодичні видання			
Книги	Періодичні видання	Кількість примірників	Бюджетні кошти	Спонсорські кошти	Книги	Періодичні видання							
2018													
2019													
2020													
Усього													

Таблиця № 5

УЗАГАЛЬНЕНІ КІЛЬКІСНІ ПОКАЗНИКИ РАЙОННИХ БІБЛІОТЕК ДЛЯ ДІТЕЙ (РАЙОННИХ АДМІНІСТРАТИВНИХ ЦЕНТРІВ) ОБЛАСТІ

Станом на 1.01. року	Кількість користувань		Бібліотечний фонд		Надійшло примірників					Видана документів (видано примірників)					
	Кількість користувачів протягом року (усього)	Кількість зареєстрованих користувачів згідно з єдиною реєстраційною картою (протягом року)	Усього	у т.ч. за видами видань		у т.ч. за видами видань					Усього	у т.ч. за видами видань			
				Книги	Періодичні видання	Книги	Кількість назв	Кількість примірників	Бюджетні кошти	Копії громад			Спонсорські кошти	Книги	Періодичні видання
2018															
2019															
2020															
Усього															

Таблиця № 6

УЗАГАЛЬНЕНІ КІЛЬКІСНІ ПОКАЗНИКИ СЕЛИЩНИХ БІБЛІОТЕК ДЛЯ ДІТЕЙ ОБЛАСТІ

Станом на 1.01. року	Кількість користувачів		Бібліотечний фонд		Надійшло примірників					Видана документів (видано примірників)			
	Кількість користувачів протягом року (усього)	Кількість зареєстрованих користувачів згідно з єдиною реєстраційною картою (протягом року)	Усього	у т.ч. за видами видань		Усього	у т.ч. за видами видань				Усього	у т.ч. за видами видань	
				Книги	Періодичні видання		Книги	Кількість примірників	Періодичні видання				Усього
			Книги						Періодичні видання	Бюджетні кошти	Кошти громад	Спонсорські кошти	
2018													
2019													
2020													
Усього													

УЗАГАЛЬНЕНІ КІЛЬКІСНІ ПОКАЗНИКИ СІЛЬСЬКИХ БІБЛІОТЕК ДЛЯ ДІТЕЙ _____ ОБЛАСТІЙ

Станом на 1.01. року	Кількість користувачів		Бібліотечний фонд		Надійшло примірників					Видана документів (видано примірників)				
	Кількість користувачів протягом року (усього)	Кількість зареєстрованих користувачів згідно з єдиною реєстраційною картою (протягом року)	Усього	Книги	у т.ч. за видами видань	Періодичні видання				Усього	у т.ч. за видами видань			
						Книги	Періодичні видання	Кількість назв	Кількість примірників			Придбано (сума)		
			Бюджетні кошти	Кошти громад	Спонсорські кошти					Книги	Періодичні видання			
2018														
2019														
2020														
Усього														

Програма та методика Всеукраїнського соціологічного дослідження

**ВИВЧЕННЯ РЕСУРСІВ БІБЛІОТЕК
УКРАЇНИ ДЛЯ ДІТЕЙ У ЗАДОВОЛЕННІ
ЗАПИТІВ КОРИСТУВАЧІВ
НА ПЕРІОДИЧНІ ВИДАННЯ**

Відповідальна за випуск А.І. Гордієнко
Автор-укладач О.Б. Петренко, О.О. Обіжисвіт
Редактор Н.М. Кійко

Комп'ютерна верстка: Кійко Н.М.
Підписано до друку 05.02.2020 р.
Зам. № 4.

Видавець та виготовлювач:
НБУ для дітей
вул. Януша Корчака (Баумана), 60,
м. Київ, 03190
Тел/факс. 400-65-87, тел. 400-05-01, 400-70-91
<http://www.chl.kiev.ua>
mail: library@chl.kiev.ua

Національна бібліотека України для дітей
вул. Януша Корчака (Баумана), 60,
м. Київ, 03190
Тел/факс. 400-65-87, тел. 400-05-01, 400-70-91
<http://www.chl.kiev.ua>
mail: library@chl.kiev.ua

